

COLLEGEVOORSTEL

Zaaknummer: Z26-116347

Datum afstemming
portefeuillehouder: 24 juli 2026

Portefeuillehouder: wethouder Floor Gordon

Behandelend ambtenaar:
N.J. Wendel
n.wendel@amstelveen.nl
Stedelijke Ontwikkeling

Onderwerp

Beleidsregels vooraanmelding en aanvraag prioriteit transportcapaciteit
woningbouwprojecten Amstelveen oktober 2026

Besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. De Beleidsregels 'vooraanmelding en aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten Amstelveen oktober 2026' vast te stellen.
2. Op deze Beleidsregels geen participatie toe te passen.
3. De gemeenteraad te informeren met bijgevoegde raadsbrief.

Samenvatting

Vanaf 1 juli 2026 zijn alle kleinverbruik en grootverbruik stroomaanvragen in gebieden met netcongestie op één wachtlijst geplaatst. Netbeheerders zijn gestopt met het reserveren van capaciteit voor toekomstige uitbreidingen van kleinverbruik voor o.a. woningbouw. Omdat projecten een langdurige doorlooptijd hebben, is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), de Autoriteit Consumentie en Markt (ACM), Het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Netbeheer Nederland (NBNL) de werkwijze 'Eerder aanvragen' afgesproken zodat er zo tijdig mogelijk duidelijkheid is of er transportcapaciteit voorradig is bij oplevering.

In deze werkwijze hebben gemeenten vanaf 1 oktober 2026 een nieuwe bevoegdheid en kunnen zij vanaf deze datum een vooraanmelding doen voor woningbouwprojecten en onderwijshuisvesting met een opleverdatum tot 2036.

Naast de vooraanmelding transportcapaciteit kunnen gemeenten of ontwikkelaars maatschappelijke prioritering aanvragen. Wanneer de netbeheerder prioriteit toekent, schuift de aanvraag van dit project naar boven op de wachtlijst. De prioriteringsaanvraag moet voldoen aan de regels van het prioriteringskader van de ACM, waarin de benodigde bewijslast is opgenomen.

Normaal gesproken worden aanvragen op volgorde van binnenkomst op de wachtlijst van de netbeheerder geplaatst. Alleen aanvragen die prioriteit krijgen, kunnen eerder aan de beurt komen. Dit is echter met uitzondering van het eenmalig gecoördineerd indienen in oktober 2026. Van 1 tot 23 oktober 2026 geldt dat gemeenten eenmalig hun aanvragen gecoördineerd kunnen indienen via www.mijnaansluiting.nl. Dit gaat in tijdsblokken op basis van het startbouwjaar.

Hiervoor is een zorgvuldig en transparant proces noodzakelijk waarvoor de VNG een modelbeleidsregel heeft opgesteld. Voorliggende Beleidsregels zijn aangepast naar de

Amstelveense situatie en geeft de werkwijze weer die de gemeente hanteert bij de totstandkoming van de volgordebepaling in de projectenlijst die het tussen 1 en 23 oktober 2026 gaat indienen bij de netbeheerder. In de Beleidsregels staan welke objectieve en transparante criteria worden gebruikt, hoe projecten worden beoordeeld, hoe besluiten worden gemotiveerd en welke rechtsbescherming van toepassing is. Voor de periode na 1 t/m 23 oktober 2026 zijn nieuwe beleidsregels nodig, die opnieuw door de gemeente vastgesteld dienen te worden.

Na publicatie van voorliggende Beleidsregels start de inschrijfperiode (31 juli) waarbinnen ontwikkelaars en initiatiefnemers een verzoek tot plaatsing van een project op de volgordelijst bij de gemeente kunnen indienen. Deze eindigt op 14 augustus 2026.

De rangordebepaling op de volgordelijst wordt bepaald door de volgende prioriteringscriteria: 1) start bouw jaar en maand, 2) projectrijpheid en 3) datum oplevering. Het staat gemeenten vrij om daarnaast 'maatschappelijk belang' (bijvoorbeeld aandeel sociaal programma) als criteria toe te passen. Vanwege de beperkte beschikbare tijd kon dit criterium niet voldoende juridisch worden uitgewerkt voor opname in deze beleidsregels."

Voorgesteld wordt om dit wel mee te nemen in beleidsregels die opgesteld worden voor de periode na de gecoördineerde indiening in oktober 2026.

Gemeentelijke projecten moeten op dezelfde manier ingediend worden, waarbij er geen sprake mag zijn van een (schijn van) bevoordeelde positie van deze eigen projecten ten opzichte van private aanvragen. In het beoordelingsproces van de aanvragen wordt een beoordelingscommissie samengesteld waarin geen ambtenaren mogen plaatshebben die ook betrokken zijn bij de voorbereiding van de gemeentelijke projecten.

Na de beoordeling van alle aanvragen publiceert het college van burgemeester en wethouders de volgordelijst. Om initiatiefnemers en ontwikkelaars rechtsbescherming te bieden wordt in de procedure de mogelijkheid geboden voor ontwikkelaars om een schriftelijk verzoek ter heroverweging van de voorlopige volgordebepaling in te dienen. Daarnaast is er in een civiele termijn de mogelijkheid om een kort geding aanhangig te maken.

Doel

Met de vaststelling van de Beleidsregels wordt een objectief, transparant en juridisch zorgvuldig beoordelingskader vastgesteld voor de selectie en rangschikking van woningbouwprojecten waarvoor de gemeente een vooraanmelding en eventueel een verzoek tot maatschappelijke prioritering van transportcapaciteit indient bij de netbeheerder. Dit laatste wanneer hiervoor voldoende bewijslast is.

Hiermee wordt beoogd:

- Woningbouwprojecten zo goed mogelijk te positioneren binnen de nieuwe landelijke toewijzingssystematiek voor transportcapaciteit.
- Vertraging van ruimtelijke ontwikkelingen als gevolg van netcongestie te beperken door vroegtijdig duidelijkheid te krijgen over de voorradige transportcapaciteit bij oplevering van de projecten.
- Initiatiefnemers vooraf duidelijkheid te bieden over de wijze waarop de gemeente aanvragen beoordeelt en prioriteert.
- Juridische risico's te beperken door toepassing van vooraf vastgestelde en kenbare criteria.

Opgemerkt wordt dat ook voor onderwijsprojecten het eerder aanvragenproces start per 1 oktober. Hiervoor wordt vóór de bekendmaking van de concept volgordelijst woningbouw een separate beleidsregel vastgesteld.

Prestatie

- Vaststelling van de Beleidsregels 'vooraanmelding en aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten Amstelveen oktober 2026'
- Publicatie van de Beleidsregels en openstelling van een inschrijfperiode voor initiatiefnemers vanaf de dag na publicatie tot 14 augustus 2026.
- Opstellen van een volgordelijst die voldoet aan de landelijke eisen voor de eenmalige gecoördineerde indieningsronde in oktober 2026.
- Faciliteren van ontwikkelende partijen en initiatiefnemers bij het verzamelen van de benodigde informatie voor het indienen van vooraanmeldingen en aanvragen prioritering, waaronder bestuursverklaringen en bijbehorende bewijslaststukken.
- Tijdens de openstelling van de inschrijfperiode voor ontwikkelende partijen en initiatiefnemers nemen wij actief contact op met de partijen waarvan wij vermoeden dat de door hen te verstrekken bewijslast onvoldoende is om in aanmerking te komen voor prioritering, maar de gemeente wel in staat is om aan deze bewijslast te voldoen. Van gemeenten wordt namelijk een lagere bewijslast verwacht dan van een ontwikkelende partij.
- Indiening van de geselecteerde projecten bij de betreffende netbeheerder via de landelijke procedure.

Voorgeschiedenis en context

De druk op het elektriciteitsnet is de afgelopen jaren sterk toegenomen en in grote delen van Nederland is sprake van netcongestie, zo ook in Noord-Holland en de regio Amstelland: er is onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar om aan alle nieuwe aanvragen te kunnen voldoen. De gevolgen van netcongestie waren aanvankelijk vooral zichtbaar bij grootverbruikersaansluitingen (GV). GV aanvragen werden sinds oktober 2023 op een wachtlijst geplaatst.

Voor kleinverbruikersaansluitingen (KV), waaronder woningbouw, hielden netbeheerders tot het eindigen van de overgangstermijn gesteld door de ACM op 1 juli 2026 nog transportcapaciteit beschikbaar via een afzonderlijk reserveringssysteem.

Vanaf 1 juli 2026 zijn GV en KV-aansluitingen op één wachtlijst geplaatst, waarbij de positie op de wachtlijst wordt bepaald op basis van de indieningsdatum van de aanvraag om transportcapaciteit of aansluiting. Alleen een maatschappelijk prioriteringsverzoek kan onder voorwaarden tot een hogere plek op de wachtlijst leiden. De eerder voor kleinverbruik gereserveerde transportcapaciteit wordt stapsgewijs vrijgegeven aan de wachtlijst.

Partijen konden vooraanmeldingen transportcapaciteit tot 1 juli 2026 onder de 'oude' werkwijze indienen en zo nog gebruik maken van het overgangsrecht. Voorwaarde hiervoor gesteld door de netbeheerder, is dat aannemelijk gemaakt kan worden dat een project concreet genoeg is en binnen 3 jaar de realisatie gestart is. Tot aan 31 juli 2026 wordt voor deze aanvragen door de netbeheerder de tijd geboden om aanvullende informatie in te dienen, wanneer nodig. Op basis van alle verworven informatie en afstemming met de aanvrager en nutspartijen, wordt bevestigd middels een brief wanneer de aanvraag goed ontvangen is, compleet is en de netcheck gestart kan worden. Dat betekent dat de netbeheerder de lokale netsituatie bekijkt en of de aanvraag op het

stroomnet past. De netcheck kan tot zes maanden duren voordat deze uitgevoerd en verwerkt is. Als de netcheck is uitgevoerd en er geen knelpunten zijn gevonden, dan wordt dit via een brief teruggekoppeld. Met de ontvangst van deze brief is de capaciteit aan dit project toegekend. In het geval de netcheck negatief is, en er wel knelpunten zijn, krijgt de aanvrager hier ook bericht van. Zolang er geen bericht is dat de netcheck gestart is, raadt de netbeheerder aan om ook deze projecten aan te melden voor het 'Eerder aanvragen' proces vanaf 1 oktober. Dit voorkomt dat projecten waarvan de netbeheerder concludeert dat er nog onvoldoende concreetheid is later in de wachtrij komen dan andere projecten met dezelfde concreetheid. De netbeheerder filtert eventuele dubbele aanvragen er later uit.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

De netbeheerder geeft de eerder voor kleinverbruik gereserveerde transportcapaciteit stapsgewijs vrij totdat er geen ruimte meer is op het stroomnet. Het is aannemelijk dat de bestaande aanvragen een grotere vraag naar stroom bevatten dan beschikbaar op het net. De plek op de wachtlijst kan daardoor tot grote gevolgen leiden voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit maakt het voor partijen (zowel gemeente als ontwikkelaars) van groot belang om zo hoog mogelijk op de wachtlijst geplaatst te worden. De Beleidsregels bieden een voorspelbare, transparante en gelijke behandeling van vooraanmeldingen. Ook moet voorkomen worden dat projecten onnodig capaciteit gereserveerd houden terwijl andere woningbouwprojecten eerder gereed zijn en geen capaciteit krijgen.

Hoewel uitsluitend gemeenten een vooraanmelding kunnen indienen, is het voor zowel gemeente als ontwikkelaars mogelijk prioriteit aan te vragen voor woningbouwprojecten. Beide partijen moeten een bestuursverklaring opstellen waarin onderbouwd wordt hoe de benodigde netcapaciteit noodzakelijk is voor de oplevering van het project. De bestuursverklaringen moeten onderbouwd worden met aanvullende bewijslast, zoals een anterieure overeenkomst, omgevingsplan of omgevingsvergunning. Voor gemeente geldt hierbij echter een lagere bewijslast. Waar een gemeente kan volstaan met een omgevingsplan, dient de projectontwikkelaar zijn aanvraag te onderbouwen met een omgevingsvergunning. Tijdens de openstelling van de inschrijfperiode voor initiatiefnemers nemen wij waar mogelijk actief contact op met ontwikkelende partijen waarvan wij vermoeden dat de door hen te verstrekken bewijslast onvoldoende is om in aanmerking te komen voor prioritering, maar de gemeente wel in staat is om aan deze bewijslast te voldoen.

Om alle procedurestappen te kunnen doorlopen is het noodzakelijk om op dit moment de Beleidsregel vast te stellen zonder een voorafgaande terinzagelegging van de conceptbeleidsregel. Voor de vaststelling van beleidsregels geldt geen algemene uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb), tenzij een wettelijk voorschrift dat expliciet verplicht. Dat is hier niet aan de orde. Conform de Participatie Verordening Amstelveen 2022 kan participatie achterwege blijven indien sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij het bestuursorgaan geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft (artikel 2.1, derde lid, onder c). De Beleidsregel geeft uitvoering aan het ACM-prioriteringskader en de Systeemcode Elektriciteit 2026. De kern van de rangschikkingscriteria in de prioritering vloeit rechtstreeks voort uit hogere regelgeving, waardoor de gemeente geen of nauwelijks beleidsvrijheid heeft. Daarnaast kan participatie achterwege blijven als de uitvoering van een beleidsvoornemen dermate spoedeisend is dat participatie niet kan worden afgewacht (artikel 2.1, derde lid, onder e). Als de Beleidsregels ter inzage zouden worden gelegd, heeft de gemeente onvoldoende tijd om op 1 oktober 2026 te starten met het indienen van de eerste vooraanmeldingen

en prioriteringsaanvragen. In dat geval komen projecten lager op de wachtlijst dan projecten van omliggende gemeenten die wel tijd hebben ingediend en is er een hoger risico op onvoldoende beschikbare netcapaciteit voor Amstelveense projecten.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Een alternatief is om de door de VNG opgestelde modelbeleidsregels ongewijzigd over te nemen. Dit alternatief wordt ontraden. Uit extern juridisch advies blijkt dat de uitgangspunten van de VNG-modelbeleidsregels weliswaar verdedigbaar zijn, maar dat de voorgestelde procedure op onderdelen juridisch kwetsbaar is. In voorliggende Beleidsregels zijn daarom keuzes gemaakt die over zijn genomen uit het externe juridische advies. Wij verwachten dat de juridische risico's voor de gemeente hiermee verminderen. Met deze aanpassingen wordt naar verwachting beter invulling gegeven aan de eisen van zorgvuldigheid, transparantie en gelijke behandeling die ook bij privaatrechtelijk overheidshandelen gelden.

Geen beleidsregels vaststellen. Dit alternatief wordt ontraden. Zonder beleidsregels ontbreekt een vastgesteld afwegingskader, waardoor juridische risico's toenemen en de behandeling van aanvragen minder transparant wordt. De VNG heeft aangegeven bij de Minister dat het wenselijk is de datum van 1 oktober te verschuiven i.v.m. zomerreces, grote hoeveelheid werk die gemeenten moeten verrichten om de vooraanvragen te kunnen doen en onduidelijkheid over juridische consequenties. Het is onduidelijk of hier gevolg aan gegeven wordt.

Participatie/Communicatie

De bekende ontwikkelende partijen worden actief geïnformeerd over: de vastgestelde Beleidsregels, de openstelling van de inschrijfperiode, de informatie en bewijsstukken die moeten worden aangeleverd en de wijze waarop de gemeente tot rangschikking van projecten komt. Publicatie vindt daarnaast plaats via het Gemeenteblad en de gemeentelijke website.

De gemeentelijke volgordelijst wordt gebruikt om vast te stellen welke projecten door de gemeente worden aangemeld bij de netbeheerder en in welke volgorde dit gebeurt. Volgens de systematiek van de VNG-modelbeleidsregels betreft dit een voorbereidende privaatrechtelijke handeling en geen besluit als bedoeld in artikel 1:3 Awb. Om initiatiefnemers desondanks rechtsbescherming te bieden is in de Beleidsregels voorzien in een korte correctietermijn, waarbinnen ontwikkelaars feitelijke onjuistheden in de voorlopige lijst schriftelijk kunnen melden. Na de publicatie van de definitieve volgordelijst volgt een civiele wachttermijn waarbinnen de ontwikkelaars de gelegenheid hebben korting geding aanhangig te maken.

Kanttekeningen en risico's

Het indienen van een vooraanmelding of prioriteringsverzoek geeft geen garantie op tijdige beschikbaarheid van transportcapaciteit. De uiteindelijke toekenning blijft afhankelijk van de beschikbare netcapaciteit, de positie op de wachtlijst en de besluitvorming van de netbeheerder.

De inschrijfperiode voor ontwikkelende partijen vindt plaats tijdens de zomervakantie en gedeeltelijk binnen de bouwvak. Het is onduidelijk of ontwikkelende partijen in staat zijn om de aanvragen tijdig in te dienen. Om de geschetste deadline van 1 oktober 2026 te kunnen halen is verder uitstel of een langere inschrijfperiode echter niet mogelijk. Er moet

de indieners de mogelijkheid en daarmee tijd worden geboden om gebreken in de aanvraag te herstellen, op basis van een concept volgordelijst een korte correctietermijn voor indieners om door de gemeente gemaakte fouten kenbaar te maken en op basis van de definitieve volgordelijst een civiele wachttermijn waarbinnen aanvragers kort geding aanhangig kunnen maken.

De uitvoeringslast voor de gemeente is aanzienlijk vanwege de beoordeling van aanvragen, ondersteuning van initiatiefnemers en coördinatie van de indiening. Hier heeft de VNG haar zorgen over uitgesproken. Het betreft een nieuwe bevoegdheid voor de gemeente en de beoordeling van de aanvragen moet binnen ongeveer een week plaatsvinden tijdens de zomervakantie.

De beleidsregels zijn gebaseerd op de VNG-modelbeleidsregel en extern juridisch getoetst. Hoewel de verwachting is dat de rangordebepaling als privaatrechtelijke voorbereidingshandeling kwalificeert, kan uitsluitend de rechter hierover definitief oordelen."

Hoewel in de beleidsregels een procedure voor heroverweging en een termijn voor het aanhangig maken van een kort geding zijn opgenomen, is het mogelijk dat partijen ook op een later moment civielrechtelijke procedures starten. De opgenomen termijnen in ons proces bieden daarom geen absolute juridische zekerheid.

Indien partijen een kort geding aanhangig maken, treedt er een opschortende werking op waardoor wij 1 oktober de projecten niet kunnen indienen.

Financiën

De gemeente dient de vooraanmeldingen om netcapaciteit te reserveren in bij de netbeheerder. Netbeheerders hebben aangegeven dat voor de aangevraagde aansluitingen een offerte wordt uitgebracht ter hoogte van de volledige aansluitkosten. Om een positie op de wachtlijst te verkrijgen dient direct een aanbetaling van 20% van het offertebedrag te worden voldaan. Voor woningbouwaansluitingen bedraagt deze aanbetaling naar verwachting ongeveer €340 per aansluiting. Bij deze werkwijze moet de gemeente de aanbetaling in de meeste gevallen voorfinancieren omdat ook projecten voor de (midden)lange termijn in aanmerking komen waarvoor nu nog geen projectontwikkelaar in beeld is of waarvoor nog geen omgevingsplan of omgevingsvergunning is. Uitgangspunt is dat de gemeente deze voorfinanciering verhaalt op projectontwikkelaars of initiatiefnemers. De daadwerkelijke oplevering van de netaansluitingen zal zijn in de eindfase van de projecten aan de ontwikkelaars of initiatiefnemers. Bij besluitvorming over de in te dienen projectenlijst bij de netbeheerder zullen we de dan actuele financiële consequenties verder in beeld brengen. De facturering vanuit de netbeheerder vindt naar verwachting plaats in tweede helft 2027, waardoor voldoende tijd bestaat om de benodigde financiële besluitvorming voor te bereiden.

Voor het eerder aanvragen van transportcapaciteit voor woningbouw- en onderwijshuisvestingsprojecten wordt landelijk een alternatief voor de huidige aanbetalingsregeling uitgewerkt.

Tijdens het bestuurlijk overleg tussen de ministeries van EZK en BZK, Netbeheer Nederland, ACM, IPO en de VNG is afgesproken dat betrokken partijen zich eraan committeren dat de uiteindelijke aanbetalingskosten niet voor rekening van gemeenten komen. Hierdoor kunnen alle gemeenten hun woningbouw- en

onderwijshuisvestingsprojecten eerder aanvragen, zonder dat de uiteindelijke aanbetalingskosten een financiële belemmering vormen.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

- Vaststelling Beleidsregels	28 juli 2026
- Publicatie Beleidsregels	30 juli 2026
- Start inschrijfperiode	31 juli 2026
- Sluiting inschrijfperiode	14 augustus 2026
- Mogelijkheid aanvullingen voor onvolledige inschrijvingen	18 augustus 2026
- Inhoudelijke beoordeling door onafhankelijke ambtelijke beoordelingscommissie	15 – 21 augustus
- Lotingsprocedure bij gelijke rangorde	26 augustus 2026
- Bekendmaking concept volgordelijst	28 augustus 2026
- Korte correctietermijn	31 augustus tot 9 september 2026
- B&W besluit definitieve volgordelijst	15 september 2026
- Bekendmaking definitieve volgordelijst	17 september 2026
- Civiele wachttermijn	18 september tot 27 september
- Start indienen van aanvragen:	
o Start bouw t/m 2028:	1 oktober
o Start bouw t/m 2029:	6 oktober
o Start bouw t/m 2030	8 oktober
o Start bouw t/m 2031	12 oktober
o Start bouw t/m 2032	14 oktober
o Start bouw t/m 2033	16 oktober
o Start bouw t/m 2034	20 oktober
o Start bouw t/m 2035	22 oktober
- Einde tijdblokkenschema	23 oktober

Evaluatie

De Beleidsregels zijn alleen van toepassing op het gecoördineerd indieningsproces van oktober 2026. Ook voor de periode daarna zijn beleidsregels nodig. Te zijner tijd komt de VNG met nieuwe modelbeleidsregels, die opnieuw door de gemeente vastgesteld dienen te worden. Voorliggende Beleidsregels worden doorlopend gemonitord, waarna verbeteringen waar nodig worden meegenomen in de beleidsregels voor de periode na oktober 2026.

Duurzaamheidsaspecten

De Beleidsregels dragen niet rechtstreeks bij aan vermindering van netcongestie. Zij bevorderen wel een transparante en doelmatige verdeling van schaarse transportcapaciteit, waardoor woningbouwprojecten en maatschappelijke voorzieningen beter kunnen worden afgestemd op de beschikbare netcapaciteit.

Bijlagen

1. Beleidsregels Vooraanmelding en aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten Amstelveen oktober 2026".
- 1a Toelichting bij Beleidsregels Vooraanmelding en aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten Amstelveen oktober 2026".

2. Raadsbrief Nieuwe landelijke regeling voor eerder aanvragen stroomcapaciteit voor woningbouw.

Behandeld in B&W-vergadering: 28 juli 2027

Besluit B&W: Besloten wordt conform het voorgestelde besluit.